

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

92. Gula vitam corripit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

Græc.
Raban. ibid.

Hieron.
Intemperantia
eibi parit cho-
leam, & ad-
mit somnum.
Græc.
Hugo Card.
ibid.

Morbos, &
mortem citam
adfert.
Eccles. 37.

Græc.
Intemperans
homo obbrute-
scit.

Eccles. 31.
Lycan. ibid.
Ians. ibid.

mirativè: *Quam sufficiens est homini erudi-
to; Græcè: Disciplinato bene instituto, vinum
exiguum!* Rabanus abso'ute: *Exiguum.* Sic
etenim subdit: Tenuis victus, tam ani-
ma, quam corpori utilis est, superfluus
verò e contra. Sic Hieronym. *Cibus sim-
plex, modicus, minus onerosus est. Dives
epulis distentus, aut vix, aut nunquam
somofovetur. Id, quod dicit Eccl'asticus.
Vigilia, cholera, & tortura viro infrun-
to, quod est Græcè, inexplebili; vel iuxta
Hugonem, nisi unio, id est, guloso. sine
frumine disciet onis: vel ebrioso sine
fronio, quia nunquam ab humore vini
siccat: vel intemperato, sine freno tem-
perantia: vel inverecundo, sine fronte
verecundia: vel insipienti sine frovesi sa-
pientia. Hæ omnes etymologia quadrant
homini infrunito.*

Huic primùm *Vigilia*, ciborum enim
superfluitas impedit somnum: ad hæc
Cholera, id est, cruditas, aut cholica, vel
vomica passio, vel vitæ curtatio, cholera
enim, & vomitus causa sunt brevitat'is
vitæ. Sic infra: *A viditas appropinquabit us-
que ad choleram. Propter crapulam multi ob-
terunt, qui autem abstinentes est, adiecit vitam.*
Tandem & *tortura*, id est, torsiones ven-
tris, vel molestissimæ extensiones, ad in-
star ejus, qui à Judice torquetur. *At so-
mnus sanitatis in homine parco, dormiet usque
mane, placidè scilicet, absque somniis ter-
rificis, ac excitantibus. Et anima illius cum
ipso delectabitur; aut Græcè: Et anima ejus
cum ipso quasi compendio dicat: Tempe-
rans vigilat, & dormit ut homo, secum
animam habet: in homine quippe intem-
perato non videtur esse anima ejus cum
ipso, sed rationalis recessisse videtur, &
loco sui animam irrationalè substituisse.*

Id quod pauld superius innuisse vide-
tur: *Vtere quasi homo frugi* (Lycanus, id est,
modestè, & temperatè, hoc sibi vult, fru-
gi) his, quæ tibi opponuntur. Ubi Jansen. *Fru-
gi* Græcis non est, sed tantum: *Vtere quasi
homo*; quo significatur, quemque cibum
sumere debere, sicut naturæ humanæ ra-
tione utenti convenit, temperatè scilicet,
& honestè, non autem instar belluæ ci-
bum vorandum, & in diversas partes di-
strahendum.

A Pulcherrimum hujusce modestiæ ex-
emplum in Petro: *Post horam sextam, cum
esuriret, voluit gustare. Græcè, parçè, & mo-
deratè comedere; quod est contra eos, qui
instar canis famelici effundunt se super
cibum, inquit Dionysius: Parantibus autè
illis (minist'is Simonis coriarij, apud què
Petrus hospitabatur) cecidit super eum mentis
excessus.* Ob dilationem fames jejuniò bi-
lem ad nasum, ut assolent, non concivir, sed
ecstasim meruit, & effecit. Ubi Ambros.
Pransuro Petro defuit coquoium appa-
ratus, sed mysteria divina non defunt: ut
reficiatur Petrus, non cellarium sollicitè
referatur, sed cælum ipsum protinùs ape-
ritur.

Ut parci, ut continentes Sancti in su-
mendo cibo! Jejunus non sese effundit
in escam, sed parçè, & modestè ijs utitur:
contra ac intemperantes, ac impatien-
tes, qui si quando jejunant, postea vo-
rant; Petrus tardè, parçè, modestè, & c.

Hi sunt, qui clamorem exactoris non
audiunt, sed sermonem. Sic Gregor, *Clam-
orem exactoris (ventris) non audit.* q. d.
sermonem audit, clamorem non audit, id
est, indigentiam naturæ audit, excessum,
appetitumque gulæ non audit.

Iob. 30.
D. Gregor. ibid.

D *Gula vitam corrigit.*

PUNCTUM XCII.

M *Emphus* (Heb. *Exoro gula*) sepeliet eos. *Osee 9.*
Epitaphium, quod secum deferunt
helluones. *Eglon* (Heb. *vitulus maroris*) *Judic. 3.*
crassus nimis q. d. saginatus ad mortem. *Hebr.*

Aristor. Varius cibus gravis est, turbu-
lenta enim, nec æqualis concoctio ejus
agitur. *Aristot.*
Probl. sect.
1. 25.

Vulgatissimum illud: Plures occidit
gula, quam gladius.

In numeris præcepit Deus Moyfi: *Fae
tibi duas tubas argenteas ductiles. Quando
his canam, Domine? Si exieritis ad bellum,
clangetis tubis. Item: Si habebitis epulum,
clangetis tubis. In bello, & convivio, q. d.
ubique mors.* *Num. 10.*

Sepulera

Num. 12. *Sepulera concupiscentia, simul, & semel gula, & mors. Edificabo mihi domum latam, & cœnacula spatiosa. At mors quantum aberit? Sepultura a fini (gule si titulus, ac epitaphium) sepelietur.*

Exod. 32. *Sedit populus manducare, & bibere, & surrexerunt ludere. Quid hic sibi vult ludere? Digladiari, Surgant pueri, & ludant, id est, surgant, & digladiantur. Vlulatus pugnae auditur in castris, &c.*

Prov. 23. *Hoc idem & Salomon: Cuirixa, cui ve, cui fovea, mors scilicet! Nonne his, qui student calicibus epotandis? Ut prorogent vitam, vino indulgent, & vino student, clariori, albo, rubro, dulci, &c. calicibus oblongis, crystallinis, in varias formas deductis, sed per hoc in foveam, ac sepulturam deveniunt. O quot modis hodie homines calicibus student! qua arte, quot rationibus student!*

Plin. lib. 19. *Heu prodigia ventris! vel Plinius exclamat: alij glaciem, alij nivem potant, excogitaturque, ut alienis mensibus nix algeat. Nota alienis mensibus. Menses non alieni, sed proprii nivis sunt hyemales: sed hi faciunt algere nivem mense Julij, Augusti: excogitatur, ut alienis mensibus nix algeat. Sed duplicemur: Hodie communes mundi deliciae utuntur nix in calidioribus anni mensibus, & hi sunt hodie menses nivis, sed eousque pervenit gula, ut excogitarit, ut alienis mensibus, vel mediæ hyemis nix algeat. Heu prodigia ventris! Hinc supradicta tortura viro infunito, vel inexplebili. Sed adhuc triplicemur conceptum: & quoniam his gula frigidissimis irritamentis utimur, idcirco in pœnam nix aliquando non cadit, sed in cœlo remanet, ne terram fecundet.*

Nix gula irritamentum.

Jejunium pharmacum immortalitatis. *Chryss. ser. 1. de jeju. D. Ambr.*

Verissimum est, Fratres mei: vitam posuit Deus in jejunio, quod Chrysostramus vocat pharmacum immortalitatis. Et mors posita est in gula. Cujus rei signum est (inquit Ambrosius) quod primis quinque diebus creationis nihil

A omnino de cibo est loquutus, sexto autem die dixit: *Ecce dedi vobis omnem herbam virentem, &c. ut sint vobis in escam.* Ubi notandum, quod subdit, & perpendit Ambrosius. Primus usus mundi à jejunio capit, sexto die bestia sunt creatæ, & cum bestiis orta edendi potestas, ubi cibus cœpit, ibi finis factus est mundi. Quo indicio declaratum est, quod per cibos mundus haberet immineat, per quos desit augeri.

B Ratio physica in reactione sita est: agens agendo reparatur. Sicque ejus, qui plus comedit, calor plus agendo, ac concoquendo reparatur, ac per consequens citius extinguitur.

C *Gula, & intemperantia juncta est luxuria.*

PUNCTUM XCIII.

D *F*Acit locus paulò antè allatus. *Sedit populus manducare, & bibere, & surrexerunt ludere.* Tertull. lib. adversus Psychicos transfert: *Et surrexerunt scortari.* Gregor. Dum satietate venter extenditur, aculei libidinis excitantur, hinc dictum est: *Pectore, & ventre repes* semper enim juncta est saturitati lascivia. Et Bernar. Cum venter immeratè reficitur, corpus ad luxuriam excitatur. Item per vinum luxuria nutritur. Vinum intemperatum, venenum est.

E Post vinum in Genesi mox verenda detecta, signum, in promptu esse luxuriam.

Heu per vinum omnes, vel naturæ *Vinum natura* ipsius leges franguntur! Nemo potest *leges omnes* ejusdem evertit.

Exod. 32. Tertull. L. adv. Psyc. Gulositas mater luxuria.

Gen. 3. Bern. ser. 24. ad soror.

Gen. 9.